

dette: Er Forholdene saaledes her i Landet, at Kvinder ikke kan skaffe det fornødne til Livets Ophold uden at tage dette Natarbejde, eller er Natarbejdet saa højt lønnet, at den Overbetaling, Kvinder faar om Natten, hæver Hjemmets Standard saa meget, at det kan forsvares, at Kvinder for at opnaa dette Gode drives ud i Fabrikker om Natten? Er deres Ekstrafortjeneste saa stor, at de f. Eks. vil kunne holde en Medhjælp til at tage sig af deres Hus og deres Børn, saaledes at de virkelig kan faa tilstrækkelig Hvile, naar de kommer hjem? Til Besvarelse af disse Spørgsmaal synes jeg, man mangler en Række Oplysninger. Man mangler Oplysning om, hvor mange Kvinder der har Natarbejde i den Art Virksomheder, og hvor mange af dem der har Børn at passe; man mangler Oplysning om, hvorvidt de Lønninger, Kvinderne faar for Natarbejde, er væsentligt højere end Lønningerne for Arbejdet om Dagen, og man mangler Oplysning om, hvorvidt Forholdene i saa Henseende er nogenlunde ens i de forskellige Fag. Det er Spørgsmaal, som forhaabentlig kan besvares gennem den forestaaende Erhvervstælling. Hvis det varer for længe, inden dennes Resultat foreligger, er det muligt, at Socialministeriet gennem en særlig Undersøgelse kunde skaffe det kommende Udvalg Oplysninger i saa Henseende.

Meget vigtigt mener jeg, det vil være at faa at vide, hvilken Betydning de arbejdende Kvinder tillægger Forslaget. Det er vedblivende ganske uklart, hvorledes Stemningen er blandt de kvindelige Arbejdere. De kvindelige Typografer, ved vi, gaar imod Forslaget, medens vi af det ærede Medlem Fru Helga Larsen erfarer, at de Kredse af kvindelige Arbejdere, hun særlig repræsenterer, er for Forbudet. Saa vidt jeg ved, er de kvindelige Typografer særlig godt lønede og deres Natarbejde særlig godt betalt. Jeg har søgt at skaffe mig Oplysning om, hvor stort et Antal af disse kvindelige Typografer det drejer sig om, og det siges, at der er saadant nogetsom 20—30. Jeg skal ikke indestaa for Tallet; det er privat, jeg har faaet det. Dernæst har jeg bragt i Erfaring, at paa et af vore største Blade findes een kvindelig Typograf. Men samtidig hævder det ærede Medlem Fru Helga Larsen, at den største Gruppe af kvindelige Arbejdere, Bryggeriarbejderskerne, er for Forbudet. Det ærede Medlem sagde ved forrige Behandling af dette Spørgsmaal, at der indenfor Ølindustrien for Tiden er en 1 500—1 600 kvindelige Arbejdere, der har Natarbejde, og at de alle er Modstandere af

at skulle gaa ud om Natten at arbejde. I det kommende Udvalg maa det vel kunne lade sig gøre at faa fyldestgørende Oplysninger af alsidig Art om alle disse Forhold. I det hele er det Antal Kvinder, det drejer sig om, der har Natarbejde i Fabrikvirksomheder, saa begrænset, at det vel ikke kan være alt for vanskeligt for Socialministeriet at skaffe et langt mere omfattende Oplysningsmateriale end det, hvormed vi hidtil har arbejdet angaaende dette Spørgsmaal.

Det forekommer mig, at Besvarelsen af de Spørgsmaal, jeg har stillet, maa være afgørende for Stillingen til dette Forslag. Jeg erkender, at der er stærke Grunde for ikke at stille sig udenfor den internationale Bevægelse paa Arbejderlovgivningens Omraade, men man maa ogsaa tage Hensyn til de særlige Forhold i de enkelte Lande. Er Arbejdsvilkaaene saa vanskelige her i Landet, at Kvinderne for ikke at sulte maa søge Fabriksarbejde om Natten, og har Natarbejdet sat sig saaledes fast, at det er vanskeligt for Kvinderne at komme bort fra det, burde man tage Hensyn til det. Det er muligt, at en Undersøgelse vil vise, at det vil være meget vanskeligt at komme bort fra et saadant Natarbejde i visse Fag, medens det ikke vil volde alvorlige Ulemper at hindre, at det breder sig til andre Fag. I saa Fald kunde der vel ved Lov træffes Bestemmelser, der tog Hensyn hertil. En saadan Lov vilde vel ikke bringe os saa nær til Washington-Konventionens Bestemmelser, at vi kunde ratificere den, men den kunde dog maaske bringe en væsentlig Del af den Beskyttelse overfor en uheldig Udvikling, som det var Konventionens Maal at give. I andre Lande er man overfor andre Konventioner gaaet den Vej, at man i Tilfælde, hvor man ikke mente at kunne ratificere selve Konventionen, har gennemført særlige Bestemmelser, afpassede efter Landets særlige Forhold, og hvis man her søgte en Forhandling med de stærkest interesserede kvindelige Arbejderorganisationer, er det muligt, at der kunde opnaas Enighed om det som en Løsning af Sagen.

Jeg anbefaler altsaa, at Udvalget underkaster denne Sag en indgaaende saglig Prøve og søger at tilvejebringe Forstaaelse med Ministeren, tilvejebringer de manglende Oplysninger og forhandler med de paagældende Organisationer af arbejdende Kvinder. Det er af Vigtighed, at denne Sag løses saa tilfredsstillende som muligt for de Mennesker, det drejer sig om. Aar igennem har Kvinders Natarbejde været diskuteret herhjemme med megen Lidenskab for og imod. Noget kan dette tilskrives, at Sagen